

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău – A.Minciuna, I. Dutca, E. Palanciuc

DECIZIE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Mariana Ursachi

examinând recursul depus de Murzakoi Nadejda,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Murzakoi Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Murzakoi Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor,

c o n s t a t ă:

La 20 decembrie 2021, Murzakoi Nadejda a depus cerere de chemare în judecată, concretizată la data de 23 octombrie 2023, împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și Președintele CSP, Motuzoc Angela privind anularea răspunsului nr.1-23p/21-2326 din 16 noiembrie 2021.

Prin încheierea din 23 octombrie 2023 Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Murzakoi Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

La 07 noiembrie 2023, ulterior la 07 decembrie 2023, Murzakoi Nadejda a depus recurs împotriva încheierii din data de 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Curtea Supremă de Justiție a expediat, prin intermediul oficiului poștal, pentru notificare Consiliului Superior al Procurorilor copia recursului depus de către Murzakoi Nadejda, împotriva încheierii din data de 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, însă până la data examinării recursului autoritatea intimată nu și-a valorificat drepturile sale și nu a depus referință.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată

transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Murzakoi Nadejda la data de 07 noiembrie 2023 este în termen, având în vedere că încheierea contestată emisă la 23 octombrie 2023 și a fost recepționată de către recurentă fapt confirmat prin avizul de recepție, la data de 22 noiembrie 2023 (f.d.117)

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie prin care respinge recursul.

Potrivit materialelor cauzei și lucrărilor dosarului, completul constată că Nadejda Murzakoi s-a adresat cu o plângere Serviciului de Informații și Securitate care ulterior a fost expediată după competență Consiliului Superior al Procurorilor privind investigarea circumstanțelor invocate în plângerea din 22 octombrie 2021.

Conform obiecțiilor din plângere se invocă examinarea greșită a plângerilor sale anterioare, menționându-se că Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, se eschivează de la îndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu și ignoră alegațiile Nadejda Murzakoi, nefiind dispuse măsurile prevăzute de lege pentru cercetările corespunzătoare, fapt care condiționează inacțiuni din partea procurorilor și din partea organelor de poliție.

Prin răspunsul nr.1-23p/21-2326 din 16 noiembrie 2021, semnat de președintele Consiliului Superior al Procurorilor Angela Motuzoc, s-a explicat că faptele la care s-a făcut referire în adresare, au constituit deja obiect al investigațiilor procesual-penale, efectuate de către Procuratura și instanțele de judecată.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-28/2022 din 10 februarie 2022, s-a examinat pretențiile reclamantei și s-a respins contestația Nadejdei Murzakoi.

Nefiind de acord cu cele întreprinse la data de 20 decembrie 2021 Murzakoi Nadejda a înaintat acțiune de contencios administrativ, ce a fost concretizată la data de 23 octombrie 2023 împotriva Consiliului Superior al Procurorilor și Președintele CSP, Motuzoc Angela privind anularea răspunsului nr.1-23p/21-2326 din 16 noiembrie 2021.

Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 23 octombrie 2023 a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Murzakoi Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actului administrativ individual defavorabil.

În susținerea acestei concluzii Curtea de Apel Chișinău, ca instanța de fond, a reținut că Murzakoi Nadejda nu poate invoca încălcarea unui interes legitim prin adoptarea actului administrativ emis, fapt ce presupune că reclamanta nu poate revendica încălcarea prin activitatea administrativă a unui drept, în sensul art. 17 din Codul administrativ, deoarece răspunsul Consiliului Superior al Procurorilor din 16 noiembrie 2021, este unul informativ și nu constituie act administrativ.

Această concluzie a Curții de Apel Chișinău este considerată de către completul Curții Supreme de Justiție corectă din următoarele considerente .

În conformitate cu prevederile art. 207, alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Articolul 189, alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, unul din elementele definiției ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform 10, alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 39, alin. (1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătorec al activității administrative și stipulează că acesta nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Sub acest aspect completul specializat relevă că prevederile art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile art. art. 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Instanța de recurs menționează, că sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine

legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Astfel, pentru a pune pe rol o acțiune în contenciosul administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: respectarea competenței jurisdicționale, existența capacității procesuale, revendicarea unui drept încălcat, etc.

La caz, Murzakoi Nadejda, solicitând anularea răspunsul Consiliului Superior al Procurorilor din 16 noiembrie 2021, nu a indicat, prin prisma art. 17 din Codul administrativ, care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate.

Simplul dezacord cu răspunsul Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-23p/21-2326 din 16 noiembrie 2021, nu denotă încălcarea unui drept subiectiv al reclamantei, care poate fi apărat prin intermediul justiției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că normele legale citate supra interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantei, astfel încât pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ este necesar revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al Nadejdei Murzakoi.

Prin urmare, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile prin rigoare, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare *actio popularis*.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănueli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)].

Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a angaja o *actio popularis* în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Astfel, un act administrativ poate fi anulat numai dacă și cu condiția de a se dovedi că a produs reclamantei o vătămare într-un drept, ori într-un interes legitim, potrivit art. 17 din Codul administrativ, care consacră contenciosul subiectiv. Instanța sesizată de contencios administrativ trebuie să verifice dacă prin actul administrativ care face obiectul acțiunii s-a adus atingere unei situații juridice subiective.

Din analiza cererii de chemare în judecată depusă de către Murzakoi Nadejda nu se desprinde dreptul subiectiv pretins a fi încălcat prin răspunsul Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-23p/21-2326 din 16 noiembrie 2021. Revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al reclamantei reprezintă o condiție obligatorie pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul de admisibilitate.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că soluția adoptată de către Curtea de Apel Chișinău de a declara inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de către Murzakoi Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actului administrativ individual defavorabil, în temeiul articolului 207 alin. (1) și (2), lit. e) din Codul administrativ, este corectă.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că soluția emisă prin încheierea din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este corectă, completul Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de către Murzakoi Nadejda.

În corespundere cu art. 193, art. 241, art. 243, alin. (1), lit. b), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Murzakoi Nadejda.

Se menține încheierea din 23 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Murzakoi Nadejda împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Mariana Ursachi